

הליגה הערבית

האיומים והקלות שעידית בר סופגת אינם מרתיעים אותה מלהיאבק על צדקתה של ישראל בזירת ההסברה הקשה מכולן: זו שמתנהלות בשפה הערבית

אורי גולדקנג

צילום: יוסי אלוני

כשעיוית בר התקשה לראשונה להשתתף כמחליפה בתוכנית של ה-BBC בערבית, היא רעדה מפחד. את הערבית המצוינת שלה רכשה בעמל רב לאורך השנים, אולם בנסיבות המדיניות של נובמבר 2023 לא היה מקום לטעויות. "העלו מולי סטארי מרושע שכבר אז טען שישראל היא כובש אכזרי שמצצע ג'נטיילי בעזה", מתארת בר. "הציגו אותי כמי שמתראיינת מפלסטין הכבושה, ואני התרגזתי ואמרתי שעוד לפני שאני עונה לשאלות, אני מבקשת להבהיר שאני לא מדברת מאדמות כבושות אלא מתל-אביב, ממדינת ישראל שבירתה ירושלים. האנשים באולפן היו בהלם ופשוט נתנו לי לדבר. לא ידעו איך לאכול אותי – גם אישה, גם יהודייה, גם ציונית שלא פוחדת לומר את האמת".

מאז אותו ריאיון עתיר רייטינג ושיתופים, הפכה בר לדוברת מבוקשת בנופי תקשורת שונים בארץ ובעולם, תוך שהיא מקדישה חלק ניכר מזמנה להסברה ישראלית בשפה הערבית גם ברשתות החברתיות. "ההסברה היא חזית קריטית וקיומית", היא אומרת. "כמו שישראל משקיעה בקניית מטוסים וטנקים במיליונים, היא מוכרחה להשקיע תקציבים אדירים בהסברה. ברסטון פשוט אפשר להגיע לחשיפה עצומה ולפתוח את הראש לרבים בעולם, גם במדינות ערב. מספיק למשל להראות בסרטונים שלי מטבע מנדטורי שחרוט עליו 'פלשתינה ארץ ישראל' ובלו תואם, והצופים נדהמים. פתאום הם מבינים את המציאות ההיסטורית כאן. דגל פלסטין הוא הדי הדגל של מפלגת הבעת', וההמנון הפלסטיני הוא בכלל של העיראקים. אני מסכמת לצופים את כליל ההוויות שהפלסטינים הרכיבו לעצמם בביתו בערבית: מרק מלא רכיבים ובלו טעים".

בר מקבלת תגובות חיוביות רבות מגולשים ערבים שפונים אליה בחודעות פרטיות ומחוקים אותה, אך היא מתמודדת גם עם אינספור חודעות נאצה, איומים על חייה ועל חיי משפחתה וקללות מיניות. התלונות שהיא שלחה הפרת של שום כלל". המגיבים הישראלים שלה מנסים מצידם להכניס אותה למשפט פוליטי, שהיא מקפידה מאוד להיזהר ממנה. "אני באה רק מהמקום המקצועי שמתנת את התרבות והשפה הערבית והמוסלמית, וזוהי גורדת את הידוע שלי. אם המאס שמוחם על מהלך כלשהו, אנחנו צריכים להרגיש ההפך. אגב, הם מרוצים

מאוד מהקדע בינינו". את הסרטונים והראיונות היא עושה מהחמ"ל הביתי שלה, כשמאחוריה תלוי פוסטר עם מפת ארץ ישראל, דגל המדינה וסמלה, המנון התקווה, וצילומים של מגילת העצמאות ושל הרצל. בקיץ סמוך תלויות מוכרות שקנתה בבקיריה במדינות ערב וברובע המוסלמי בירושלים: רקמה עם 99 שמותיו של אלה, נוסח הכרות האמונה האסלאמית ופריטים נוספים.

היא בת 59, נשואה לאריק, אם לארבעה וסבתא לנכדים ולנכדות. היא גדלה בירושלים לצאצאי אנוסי משהד; הורי אביה ברחו ארצה מאיראן ב-1910, לאחר שאמרו לשכניהם שהם נוסעים לבקר במכה. "במשך שמונים שנה יהדות משהד שמרה בצניעות על אמונתה היהודית, אחרי הפוגרום הנורא שכלל את כל מה שאנחנו מכירים מ-7 באוקטובר – רצח, התעללות, אונס וכיוה.

האנוסים נאלצו ללכת למסגד להתפלל ולשמוע את הדרשות. בשבת השאירו בחנות את סבתא שלי, שתיגיד לבי ששואל שאבא יצא לסידורים, כדי שלא ייאלץ לעבוד במשך יומיים ורעה ראשים, ובאירופה מאמינים שהוא הפך. שינו להם את השמות אבל הם נחשבו טמאים, ונכונות זה הם יכלו להתחתן רק בינם לבין עצמם".

"עדפאת אכן ירבה בימי אוסלו על 'הסכם חודייביה' שנולדה בידו וגדלה בשכונה יהודית בסילוואן שבמזרח ירושלים. היא לא נפגעה בפריעות תרפ"א משום שדיברה ערבית טובה, והפורעים – שגם במקרה הזה טבחו, אנסו וכוונו – חשבו שהיא מוסלמית ולא נגעו בה. 'סבתא הייתה עוברת סוציאלית במעברה בכפר-נחמן', מספרת נכדתה. ומתן עם מוחמד. את הדי היה נחות מהם, והגיע עם קומץ אלפים כמעט כלי התנגדות. במחקר האקדמי האירוע הזה מתואר כטעות של אנשי מכה שבכלל ניהלו משא ומתן עם מוחמד. את הדי היה נחות מהם, והגיע עם קומץ אלפים כמעט כלי התנגדות. במחקר האקדמי האירוע הזה מתואר כטעות של אנשי מכה שחשבו שמוחמד הוא אלה המאס שמוחם על מהלך כלשהו, אנחנו צריכים להרגיש ההפך. אגב, הם מרוצים

אותה והיא הפכה לאישה חזקה מאוד. היא זו שלחצה עליי ללמוד ערבית, השפה שהצילה אותה בילדותה".

את שירותה הצבאי עשתה בר ביחידה 8200 לאחר שכבר רכשה שליטה בערבית ספרותית, אבל סבתה לא הסתפקה בכך. "אחרי יום שלם עם ערבית בבסיס היא הייתה מושיבה איתי לצפות איתה בסרטים ירדניים, בטענה שאת הערבית שלמדתי בבית הספר אף ערבי לא יבין". את שני התארים שלה עשתה בר בלימודי ערבית והמורה התיכון, "אבל אתה לא יוצא דובר ערבית מלימודים גבוהים. אתה יכול לקרוא מצוין כל מיני טקסטים קלאסיים ואת הקוראן, אבל לא לדבר. הרצונות לשוני נפתחו כשהתחלתי ללמד בשכ"כ ערבית ספרותית, והצטרפתי כמאוינה לשיעורי הערבית המדוברת שם. בבת אחת נפתח לפניי עולם מטורף. התחלתי לשמוע תוכניות אירוח בערבית ולהחשיף למה שמכונה המודיעין הגלוי. לא הדרשות, לא נאומים מתורגמים, אלא כל מה שמתחל".

מערפאת ועד ג'ולאני

עד 7 באוקטובר הקדישה בר את מחקריה והרצאותיה לענייני התרבות הערבית, והעניקה שירותי ייעוץ בין-תרבותיים. באמצעות ניתוח קריקטורות ממדינות מוסלמיות היא מלמדת רבות על התפיסה העצמית של המוסלמים ועל גישתם כלפי יריביהם, ונכנסת גם לסיגנונות חברתיות דוגמת נישואי קטינות ונישואים בתוך המשפחה. מאז הטבה בעוטף היא עושה כמיטב יכולתה לתרגם את הירע לכוח הסברתי. בשבוע שעבר, לדוגמה, התעמתה עם שדרן אלג'יראי שריבר על "פתרון שתי המדינות". בר הסבירה שהפרשנות של "שתי מדינות" בערבית ובמערבית היא שונה להלוטין. "הערבים מבהירים שוב ושוב שמבחינתם לעולם לא תהיה מדינה יהודית במזרח התיכון. כשהם מרבים על שתי מדינות הם מדברים על מדינה ערבית אחת נקייה מיהודים, ולצידה מדינת כל אורחיה שאינה מדינה יהודית בשום אופן. לתוך זה הם דורשים להכניס את הפליטים, ולמעשה להפוך גם המדינה הזו לבעלת רוב ערבי. זה לא ניתוח או פרשנות אלא דברים שנאמרים במפורש, צריך רק להקשיב".

רצויו גם להקשיב למקור, מוסיפה בר, ולא לתרגומים המבוססים. "קחי לדוגמה את הסיסמה 'פרום דה ריבר טו דה סי', היא אומרת. "זה חרוז נחמד באנגלית, אבל היתרגום המדויק למשפט המקורי הוא 'פלסטין היא ערבית מהמים למים'. מדובר בטיהור אתני מוצר. מה זה פרי פלסטין? חופשייה ממה? מיהודים. כשאננה יודע ערבית אתה מבין את ההקשר הרחב והמדויק".

האונה מדוקדקת לרבריו של מנהיג המודדים בסוריה שהפך לשליט המדינה, אבו מוחמד אל-ג'ולאני, מציגה גם היא תמונה בהירה יותר בדבר כוונותיו של האיש. "באנגלית הוא מדבר על סוריה מאוחדת, אבל בערבית הוא מדבר על 'סוריה'. לאירופים הוא מוכר תרמית של פוליטיקאי מתון ונחמד, אבל בתוך החברה שלו הוא מתהדר בכיבוש מסגד האומי, סמל של השלטון המוסלמי עוד מימי האימפריה המוסלמית, ומצהיר 'נהג חורנו לרדמשק'. כל ערבי מבין שמדובר בחוץ שיבה לח'ליפות האסלאמית. ג'ולאני הוא ג'יהאדיסט ששורשיו בבאליקאעידה. הוא עינה אנשים במכות שחמו וערך ראשים, ובאירופה מאמינים שהוא הפך את עורו רק בגלל מתק שפתיו. הדי הוא לובש חליפה, קינז את הוקו וחורדי את הטורבאן – מה צריך יותר כשהוא מדבר בערבית הוא מציג את שלבי הכיבוש שמתחילים במסגד האומי וממשיכים לאל-אקצא. סוריה פשוט החליפה דיקטטור שיעי בדיקטטור סוני".

היום של המערב לג'ולאני מזכיר את ישראל וערפאת. "ערפאת אכן ירבה בימי אוסלו על 'הסכם חודייביה' – הסכם שעשה מוחמד עם אנשי מכה, תוך הבטחה שלא יתקוף אותם אם ייתנו לו לעלות לרגל לכבעה. אחרי שהתחוק מספיק הוא תקף אותם, אם יותר נכון – כבש אותם – חשבו שהיא מוסלמית ולא נגעו בה. 'סבתא הייתה עוברת סוציאלית במעברה בכפר-נחמן', מספרת נכדתה. ומתן עם מוחמד. את הדי היה נחות מהם, והגיע עם קומץ אלפים כמעט כלי התנגדות. במחקר האקדמי האירוע הזה מתואר כטעות של אנשי מכה שבכלל ניהלו משא ומתן עם מוחמד. את הדי היה נחות מהם, והגיע עם קומץ אלפים כמעט כלי התנגדות. במחקר האקדמי האירוע הזה מתואר כטעות של אנשי מכה שחשבו שמוחמד הוא אלה המאס שמוחם על מהלך כלשהו, אנחנו צריכים להרגיש ההפך. אגב, הם מרוצים

"ערבי שרואה סרטון באנגלית, גם אם יש כתוביות בערבית, הוא ממשיך לגלול. אם הוא נתקל בסרטון בערבית הוא מתעכב עליו. אני מבקשת להכניס אצלם מפתחות טיפת ספק. מספיק משפיען רשת אחד שילמד את הנושא בזכותנו, ויהיו לזה גלי השפעה עצומים"

ערך, ומכאן הוא התחיל להביס אותם. הוא הצליח לשתות בהם למרות הנחיתות המשמעותית. באותה מידה כשאתה מעמיד ארגון טרור מולי ישראל כמשא ומתן, אתה מעלה אותו לדרגה שלך – וזה ארגון שאם רק הייתה ניתנת לו האפשרות הוא היה רוצח בלי מצמוץ את כל אשקלון ואשרוד וכמובן תל-אביב".

באותה ההרצאות של בר, "ישראל וישמעאל", היא מונה את חמשת החטאים שהאסלאם מייחס ליהדות. חטא העגל; חילול השבת שהפך אותם לקופים וחזירים; זיוף כתבי הקודש, כאשר לפי אמונתם היהודים הסירו מהתנ"ך את הנבואה על התגלותו העתידית של מוחמד; ייחוס עורא כבן א-לוהים; רצח הנביאים ישו ומוחמד. "כשאת בוויכוח עם נוצרי את יכולה להוכיח לו סוגיות מתוך התנ"ך, אבל עם מוסלמי זה לא יעבוד. מבחינתו התנ"ך שלנו מזויף כי הסרנו את מוחמד מלנו". כל זה אינו נחלת ההיסטוריה, היא מבהירה, אלא עומד בבסיס האיבה הנוכחית ליהודים, המכונים עריין "צאצאי הקופים והחזירים". "שיעים נשנים רצחו אלה את אלה יותר מכל גורם חיצוני אחר, יש ביניהם שנאה תהומית, אבל הם מתאחרים בשנאתם נגדנו. חמאס, הג'יהאד האסלאמי והאחים המוסלמים בדקים ברוקטרינה קיצונית מאוד נגד יהודים ונוצרים".

כאשר בר מתחת את הקריקטורות הנפוצות בעולם הערבי בנוגע למלחמות עם ישראל, היא מוצאת בהן מוטיבים חוזרים מ-1948 ועד היום. "הם עושים שימוש רחב מאוד בקריקטורות", היא מסבירה, "מעלים מורל ללוחמים שלהם, מאיימים עלינו, בעקבות מתקפת חמאס הם ולמעשה מייצרים תמונות ניצחון. הישראלי תמיד קטן בקריקטורות האלה ובעל מאפיינים אנטיםמיים, והערבי תמיד גדול וחזק. אחרי מלחמת יום כיפור, לדוגמה, השבויים שלנו במצרים החוזרו בציגומל לשם השפלה. הקריקטורות או הציגו את החייל הישראלי כרחילל פביג'מה עם קסדה עד הכתפיים, כלי צוואר, והכותרת הייתה 'ניצחונות אוקטובר'. בעקבות מתקפת חמאס הם הציגו בדיוק את אותם מוטיבים ועם אותו רחליל, הפעם כשהוא עולה באש ועם הכותרת 'מבול אל-אקצא'.

"קריקטורות אחרות מציגות את הרחפנים שבהם פלשו לשטח ישראל כמקבילים לציפורים ב'פרשת הפיל' מהקוראן, שמספרת איך אלה שלח ציפורים שישליכו אבנים על פילים שצרו על מכה. הקריקטוריסט השתמש באותו פסוק מהסורה, בשינוי קל: 'להציל את אל-אקצא' במקום את מכה. הם מייצרים תמונה מלאת סתירות, כשמצד אחד הם הקורבנות וישראל עושה להם רצח עם, ומצד שני הם הנצחנים. ב-7 באוקטובר הם הגנאו בניצחון שלהם, וכבר ב-8 באוקטובר הם הציגו עצמם כאומללים ומסכנים. כשכותבים פוסט שנוגע בנקודות התורפה שלהם ומציג את הסתירות הללו, לא יכול להגיע לעשרות אלפים מעולם אצל קרטי. אגב, היום הם קוראים למחוקת 'מבול אל-אקצא' 'מבול בני החרוין', כי מבחינתם שחרור

האסירים שלהם הוא עוד ניצחון". אפשר היה לצפות שלצד כל בכיר במערכת הביטחון יהיה מערך ייעוץ לתרבות הערבית מהסוג שמגישה עידית בר, אבל המציאות הפוכה. יחידת חצב באגף המודיעין, שתפקידה היה לאתר ולעבד מידע גלוי (אוסינט) בתקשורת הערבית, נסגרה ב-2021, מתוך הנחה שאת העבודה שעושה חייל שהוכשר במשך שנים למטרה זו, יכולה לעשות גם מכונה. "מכונה יכולה לתרגם, אבל מודיעין גלוי נותן תמונה הרבה יותר משמעותית", סבורה בר. "לטכנולוגיה יש יכולות מדהימות, אבל זה לא דומה לשימוש באנשים. ערבית היא לא רק שפה אלא עומק היסטורי ותרבותי שצריך ללמוד ולהבין. למשל, בתוכנית רדיו של שיחות עם מאוינים שמעתי תושב ערבי מתלונן על הרשות הפלסטינית שלא מתקנת לו את הבורות ליד הבית. הוא סיפר שהרשות הבטיחה הטבות מפליגות למי שיכנה בית בשטח C, אבל בפועל אין תשתית ראויה וגם לא בנו גינת משקים לילדים כמובטח. תוכנית רדיו שגרתית, שאת לומדת ממנה בדרך אגב שהרשות ממנת בניית בתים אסורה בשטח C, ומביאה להשתלטות על השטח בפועל".

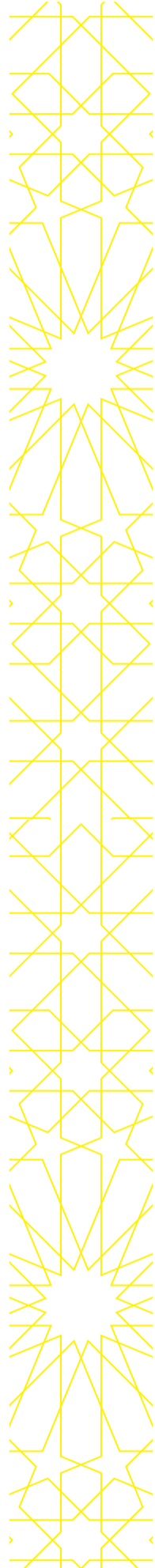
הופתעו מהמתקפה ברמדאן

על שטיח הכניסה לבית משפחת בר שבמרכז הארץ נכתב בערבית "אהלן וסהלן" (אם תהיה פה מתקפה, אולי ידלגו עלינו בכונת זה", היא צוחקת). ברדיו ובדו"ח היא מקפידה להיחשף לתקשורת ערבית בלבד; הוויכוחים הפנימיים שלנו פחות מעניינים אותה. "כשאת קשובה לפוסקים שהם משלבים בנאומים שלהם, את מבינה את ההקשר התרבותי. כשהגיייה הגיב בעבר להקלות במרחק הדיג בעזה, הוא ציטט מסורת מוסלמית על שלמה המלך שהורף את המתנות של מלכת שבא, ולמעשה אומר שאי אפשר לפתות אותו. המשמעות היא שמרחב הדיג לא שינה אצלו שום דבר מבחינת הכוונות להשמיד את ישראל. הגישה האידאולוגית גוברת על הגישה התועלתנית. יש מטרה וחזון, ולשם הם חותרים. בתחילת המלחמה מוחמד דף שור בנאומיו את מוטיב אלה והמלאכים שמוכילים את הניצחון על הכופרים. אצלנו לא מוכנים להבין את מלחמת הרת, שטעופה באצטלה של מלחמה פוליטית. תבינו, המוסלמים הקנאים לא יכולים לשאת את העובדה שהיהודי, שהיה תמיד מושפל וכן חסות במדינות ערב, הקים מדינה בלב המזרח התיכון. זה משהו שהם לא מתכוונים להשלים איתו".

מידת האכזריות של ההנחלת לא הפתיעה אותה; היא הכירה אותם היטב מסיפורי שתי הסכנות שלה. היא ידעה שאם רק תינתן לברברים האפשרות, הם לא יחוסו על זקן, אישה ותינוק, בניגוד לאמונתם הדתית. "הם כבר הוציאו פסקי הלכה מעורכנים שכל אלה מתורגם, כי כל הישראלים בפוטנציאל להיות חיילים". מה שכן הפתיע מחבלי חמאס לממש את זממם בלי שמישהו יעצור אותם. יש דרך לנצח בכוניית החטופים?

"אנחנו עומדים מול תרבות שמבינה רק כוח. כשיש חולשה בצד השני, הם סוחטים ויתורים והשפלות. ברור לי שכולם מבקשים לשרוד את החטופים, המחלוקת היא בשאלה איך – בעסקה או בדרך צבאית. אם מי שמנהל את המשא ומתן היה מבין את התרבות והשפה שלהם, אני מאמינה שהיו יכולים ללחוץ לצבאית, ובמקביל להביא לעסקה עם ויתורים הכי נמוכים שאפשר. לצערני, לא נראה שעשו את זה. בקבוצות סליגום ערביות אני רואה לתכנן מדויק של הלחץ הפסיכולוגי על ישראל, שיטות להטמיע באורחיה את התפיסה שרק בעסקה אפשר להחזיר חטופים. זה מתוכנן מאוד".

לדבריה, בשיח הערבי ניכרת ההפתעה מכך שישראל תקפה השבוע בעזה, בתוך חודש רמדאן, "כי בדרך כלל אנחנו מאוד מנומסים כאלה. בכל מקרה, הפרת הפסקת האש בעזה לא מפתיעה. המשמעות העמוקה של המונח 'הורגה' היא שמותר לחתום על הפסקות אש במטרה

ריקי ממו

דרנים עוקפות

בקואליציה הבינו שהטבות לחינוך החרדי יכולות להחליף את חוק הגיוס המקרטע, והם מנצלים את הלחץ לקראת התקציב כדי לקדם קומבינות ברגע האחרון. לא כולן צלחו

ברגע האחרון ממש צפיה הכנסת לאשר שבוע הבא את תקציב המדינה לשנת 2025. המועד קראיות הוא 31 במרץ. על פי החוק, אם התקציב לא עובר עד המועד הזה, הכנסת תתפור באופן אוטומטי, והבחירות יתקיימו 90 ימים לאחר מכן. כרגיל, הגירת האחרונה מביאה איתה גם את הקומבינות והמחטפים האופייניים, כאשר לחץ הזמן גורם לממשלה להיכנע במקרים רבים, או לאבר את המיקוד ותשמות הלב.

מחטף מובהק כזה הגיע אל שולחן ועדת העבודה והרווחה בראשות ח"כ ישראל אייכלר מיהדות התורה. אחת הדרכים לממן את עלויות המלחמה היא הפחתה של כ-3.5 אחוזים משכר העובדים במגזר הציבורי, וזאת כמובנו הרחב של המושג: לא רק עובדי משרדי הממשלה אלא גם מורים, אחיות, עובדים סוציאליים ושלל עובדים המקבלים את משכורתם מוקפת המדינה. ההפחתה היא למעשה הקפאה של תוספת השכר שהם היו אמורים לקבל, והיא תהיה בתוקף לשנתיים הקרובות. הקיצוץ הזה

היה אמור להשאיר בקופת המדינה 5 מיליארד שקלים, סכום חיוני למימון הוצאות המלחמה, שהתחדשה השבוע. אבל כשהחוק הגיע לוועדה בראשות אייכלר הוחרגו ממנו עובדי מוסדות הפטור – בעיקר מורים שמלמדים במוסדות החרדיים הפטורים מלימודי ליבה וכמעט אין עליהם פיקוח

ממשלתי, ולפיקח מקבלים תקצוב מופחת בשיעור שבין 30 ל-55 אחוזים.

ההצדקה למהלך הזה, שעורר ביקורת ציבורית מיידית, נשענה על פלפולים בהגדרות החוק. כך למשל

נטען כי מכיוון שרוב תקציבים של מוסדות הפטור אינו מגיע מהמדינה, המורים שמלמדים בהם אינם נחשבים עובדי מדינה ולכן אין לקצץ בשכרם. הדווקנות הטכנית הואת מצליחה איכשהו להיטיב רק עם קבוצה מסוימת, ורגע לפני שתתקציב עובר את הדריליין הקשיח שאחריו הכנסת מתפרצת.

אם אכן מעוניינים להתפלפל בהסברים טכניים, אפשר גם לטעון כי חלק ממוסדות הפטור מקבלים תקצוב של 55%, שהוא כבר רוב תקציבם. ואפשר גם לציין שרק לאחרונה קיבלו אותם מוסדות פטור תוספת להגדלת הערך של כל שעת הוראה בסך 20 מיליון שקלים, ועוד תוספת של 15 מיליון שקלים לטובת מוכיחים ושותים במוסדות הפטור, 32 מיליון שקלים לשעות תמרוץ וטיפוח, ועוד סכומים מפה ומשם במסגרת הכספים הקואליציוניים.

התקציבים לחרדים מעוררים ביקורת ציבורית, אבל היא כאין וכאפס לעומת הביקורת שחוק גיוס היה

מעורר בתקופה הנוכחית

השר גולדקנופף, שבעצמו אינו חבר כנסת, ושני חברי

כנסת מסיעתו להצביע נגד – נראה שרוב חברי הכנסת החרדים יצביעו בעד התקציב.

יוד"ש ש"ס אריה דרעי אינו יכול לעמוד מול בוחריו בעת

הזאת ולומר להם שהוא מצביע נגד התקציב. משמעותו של צעד כזה היא יציאה לבחירות, צעד שישפיע גם על התנהלות המלחמה ושיבוחיו ש"ס לא יתמכו בו, גם אם הוא נעשה בשם חוק הגיוס. גם לחברי הכנסת החרדים אין מה להרוויח מפירוק הממשלה בעת הזאת. שום דבר טוב לא ממתין להם מהצד השני של מערכת בחירות. לעומת זאת, מתקציב מדינה שיאושר בתמיכתם יש להם בהחלט מה להרוויח.

נראה שכולם במערכת הפוליטית כבר הבינו שבעת הזאת ובהרכב הקואליציוני הנוכחי, אי אפשר להעביר שום חוק גיוס. המקסימום שהחרדים מוכנים להתפשר עליו לא מתקרב למינימום שדרוש הציבור הרחב, כולל חוגים נרחבים ממצביעי הליכוד והציונות הדתית. גם

היום, בהיעדר חוק שמסדיר את מעמדם של תלמידי

העובדים במגזר הציבור, והשר סמוטריץ' שולה את מנכ"ל סיעתו להצדיק צעדים שאין באמת דרך להצדיקם מלבד הצורך הפוליטי הרוחק. מבחינת סמוטריץ', בשם התמונה הגדולה של העברת התקציב, המשך המלחמה והמשך קיומה של הממשלה, שבעניו מקדמת מהלכים חשובים על רקע הדומגות היסטורית שאולי לא תחזור, שווה להבליג על עוד ועוד תקציבים לחרדים. אפשר להטכים עם נקודת המבט הזו ואפשר שלא, אבל זהו ההסבר האמיתי ולא דקדוקים חוקיים שונים.

משכו את האיומים

באוקטובר האחרון הודיעה סיעת יהדות התורה כי תצביע בעד התקציב רק לאחר העברת חוק גיוס שיסדיר את מעמדם של תלמידי הישיבות. "ראש יעלה לדיון בממשלה עד להעברת חוק הגיוס", אמר אז שר הבינו והשיכון יצחק גולדקנופף. בינואר אמר יוד"ש "יש פריק זמן של חודשיים לסדר את אריה דרעי בריאיון לרדיו קול ברמה: יצחק גולדקנופף. בינואר אמר יוד"ש "יש פריק זמן של חודשיים לסדר את חוק הגיוס, אם לא – נלך לבחירות". שבעיניים לפניו צהביר יוד"ר רגל תהווה ח"כ משה גפני כי ללא חוק גיוס, הממשלה תיפול. "נתניהו יודע שכלי זה אין לו ממשלה", הבחיר גפני.

בינתיים, למרות האיומים, חוק גיוס עדיין אין, אבל התקציב עבר גם עבר בממשלה, ורוב חוקי התקציב אושרו גם בכנסת, כולל בוועדת הכספים של גפני עצמו. בשבוע הבא תלכנס המליאה לאשר את התקציב, ומלבד איומים של

השר גולדקנופף, שבעצמו אינו חבר כנסת, ושני חברי כנסת מסיעתו להצביע נגד – נראה שרוב חברי הכנסת החרדים יצביעו בעד התקציב.

יוד"ש ש"ס אריה דרעי אינו יכול לעמוד מול בוחריו בעת הזאת ולומר להם שהוא מצביע נגד התקציב. משמעותו של צעד כזה היא יציאה לבחירות, צעד שישפיע גם על התנהלות המלחמה ושיבוחיו ש"ס לא יתמכו בו, גם אם הוא נעשה בשם חוק הגיוס. גם לחברי הכנסת החרדים אין מה להרוויח מפירוק הממשלה בעת הזאת. שום דבר טוב לא ממתין להם מהצד השני של מערכת בחירות. לעומת זאת, מתקציב מדינה שיאושר בתמיכתם יש להם בהחלט מה להרוויח.

נראה שכולם במערכת הפוליטית כבר הבינו שבעת הזאת ובהרכב הקואליציוני הנוכחי, אי אפשר להעביר שום חוק גיוס. המקסימום שהחרדים מוכנים להתפשר עליו לא מתקרב למינימום שדרוש הציבור הרחב, כולל חוגים נרחבים ממצביעי הליכוד והציונות הדתית. גם היום, בהיעדר חוק שמסדיר את מעמדם של תלמידי

הישיבות, אין באמת גיוס בפועל. הצבא שולח צווי גיוס, החרדים לא מתייצבים, ואף אחד לא באמת גורר אותם לבקום. מה שמקשה על החרדים כיום הוא לא היעדרו של חוק גיוס, אלא התקציבים שמתחילים להיעצר בעקבות המצב החוקי הבעייתי של תלמידי הישיבות. אף שהם לא יורו בכך, העברת התקציבים למוסדות החרדיים ולטובת אוכלוסיות חרדיות, חשובה כעת לפוליטיקאים החרדים יותר מחוק גיוס.

נתניהו וסמוטריץ' לא יכולים להעניק כעת לחרדים פטור מהדהרד משירות צבאי, אבל תקציבים הם בהחלט יכולים ומוכנים לאשר להם. אומנם גם התקציבים הנוספים מעורדים ביקורת ציבורית, אבל היא כאין וכאפס לעומת הביקורת שחוק גיוס היה מעורר בתקופה הנוכחית. החרדים נופפו במקל גדול, אבל הבינו שבסופו של דבר הוא מופנה בעיקר כלפיהם. הם הבינו שמיטב להם לאשר את התקציב עכשיו, לקבל את התקציבים, ולדחות עוד קצת את איום הגיוס. לפיק את הממשלה אפשר גם אחרי התקציב.

צינור עוקף

אותה ועדת עבודה רווחה בראשות ח"כ אייכלר ניסתה לייצר סוג נוסף של קומבינה, והיא נוטרלה ברגע האחרון אבל אולי עוד תחזור לשולחן. הפעם מדובר בחוק שמסתובב כבר כמה שנים ועוסק בהקמת "רשות לאומית למאבק בעוני". מטרת החוק, שימזה בכלל ח"כ נעמה לוימי מהעבודה, הייתה להקים גוף־מטטה שיעל לניגוש תוכנית לאומית רבי־שנתית לצמצום העוני בישראל, ויתכלל את הפעילות השונה שנעשית במשרדי הממשלה בתחום. מלכתחילה ראוי לתהות מדוע נחוצה עוד רשות שתמליץ המלצות ו"תכלכל", כאשר יש לנו כבר את משרד הרווחה כולו וכמובן את המוסד לביטוח לאומי. עוד יש לתהות על הכוונה להקים גוף חרש ובו 29 תקנים בשכר מלא, כשהמדינה כולה נדרשת להירוק חגורה. אבל גם אם נקבל את כל הכוונות הטובות שמאחורי המיזם הזה, זה גם שקרה בשלב הביצוע הפך אותו למשהו אחר לחלוטין. לאחר שההצעה הגיעה לוועדת העבודה, נוספו לה סעיפים שהפכו אותה לרשות הלאומית לתמיכה אלטרנטיבית בחרדים.

כדי להשאר נוספו לה סעיפים שבעקב כי הרשות תוכל לסייע במתן סיוע כספי לאוכלוסיות הזקוקות לכך "בין אם הן זכאיות לסיוע ממקורות אחרים ובין אם לאו", וכן שרשות תוכל להתחשב בצרכים של קבוצות שונות באוכלוסייה, ובכלל זה "מגזרים עוני אצל קבוצות שאינן זכאיות לסיוע ממקורות אחרים". הסעיפים הללו אפשרו לכאורה לרשות המאבק בעוני, שטרם קמה, להעביר כספים גם בניגוד לקריטריונים הקיימים. למשל, לחלק תלושי מזון ("הכרטיסים של דרעי") בצורה לא שוויונית ושלא על פי הקריטריונים המוכרזים. סעיף כזה יכול גם לאפשר לרשות להעביר כספים לאוכלוסיות כמו אברכים שנשללות מהם הטבות משום שאינם מתייגסים וממילא "אינם זכאים לסיוע ממקורות אחרים".

באגף התקציבים במשרד האוצר עלה חשש שמדובר בחוק המעונות בלבוש חרש ובהכנת צינור להעברת כספים, לכאורה מסיבות אידאולוגיות של "צמצום העוני", כאשר המימוש שלו יפעל לטובת אוכלוסייה חרדית שהמדינה מטילה עליה ככוונה סנקציות כלכליות, ולמעשה יאיין את היכולת של המדינה להעניש את מי שאינו עומד בררישות החוק. בסופו של דבר הסעיפים הללו הוסרו ממצעת החוק, בדיוק כדי שלא לאפשר את הפתח הזה לקומבינות מסוגים שונים. אבל ברגע שהגל ציבורי מסמכיותיו נטות להתרחב, ומי שפוקד עליו

נלנלה

מקור ראשוו

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

נלנלה

מקור ראשוו

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

ננננה

הליגה הערבית

◄ המשך מעמוד 15

להביא תועלת לצד המוסלמי, שיוכל לשקם את היכולת שלו עד שיעמוד לו הכוח להילחם. שורש המילה הורנה בשפה הערבית הוא להרדים, כלומר הסכם שהוא הולכת שולל. אני מקווה שמאחורי המתקפה הישראלית השבוע יש אסטרטגיה. כי לתקוף ולהרוג מחבלים זה לא מספיק. הילודה המוסלמית לא מתרגשת מזה, וחמאס הנהה להשתמש בזה בתעמולה מתוחכמת. רק תוכנית סדרוה תביא גם את החטופים וגם את הניצחון. זה נכון גם לגבי הסכיה. צריכה להיות אסטרטגיה מה אגנחו רוצים לומר לעולם בכלל ולעולם הערבי בפרט".

אך מונעים מתקפת אוקטובר ביו"ש?

"שיהיה ברור: לו היו מתקיימות שם בחירות היום, חמאס היה מנצח, וצריך לפעול בהתאם. יש פתגם ערבי שאומר 'אם לא תהיה זאב, יאכלו אותך הזאבים'. ישראל צריכה לפקוח עיניים ולדרת שהם רוצים להרוג אותנו, ואנחנו צריכים להיערך לה, גם אם זה לא נחמד להיות זאב. ברגע שהם מתחמשים ביו"ש בניגוד להסכמים ובונים שם מנחרות, צריך להביא בחשבון מתקפה קשה שעלולה לכלול גם 'היפוך קנים' של שוטרים מדרשות. הדרס בעזה לא מרתיע את חמאס ביו"ש ולא את התושבים. הם מוכנים לכל סבל, גם לגור באוהל, ובלבר שהם ישמידו אותנו".

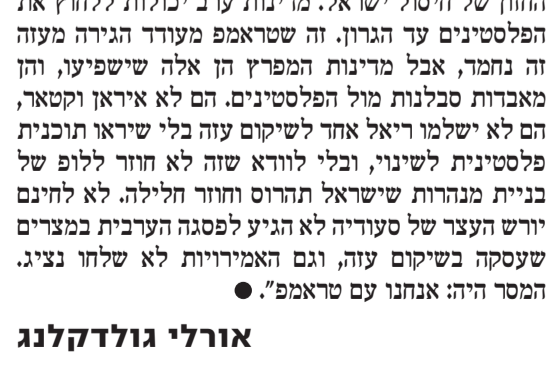
לאחרונה פתחה בר את הערוץ הערבי בתוך האתר "שיחה מייד", שהקימה פעילת ההסברה אלה קינן. "הם עובדים יפה ברשת, ואנחנו עושים את המעט שאפשר לעשות מול מכונה עצומה ומשמנת. רוב הצוות פונה למערב, ואני פונה לעולם הערבי".

האיש שיכיר לסכריה,אני שואלת,ובר מהרדת להבהיר שבהחלט כן. "אסור להתייאש מהזירה הזו. בערוץ AG+, ערוץ אליג'יירה לצעירים, יש בחורה בשם לילה אברו – ערביה חיפאית שלמדה הנדסת בניין באוניברסיטת חיפה ועברה לגור בדוחה. היא מעלה סרטונים אנטיישראליים קיצוניים ממש, תוך שימוש בציטטים מערוצי טלוויזיה שלנו. כל סרטון שלה מגיע לתפוצה אדירה, והיא בחורה אחת ואין מענה מולה. את יודעת כמה כסף זומן לוקח לייצר סרטון? היא מגיעה למיליונים, ואני צריכה לבקש מכל החברים שלי בעולם הערבי שפיצו סרטונים שלי כדי להצליח להגיע לקהל היעד.

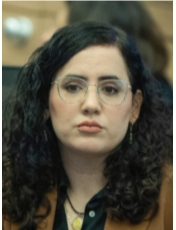
"אם הייתה לישראל מכונה משומנת שעוברת בזה, הרשת הייתה נראית אחרת לגמרי. אנחנו מוכרחים להסביר שם את הקשר שלנו לארץ הזו, לספר את האמת ולחשוף את השקרים שלהם. זו חזית ערב יצרים תוססים, מלחמות ענק סביב הנרטיב הציוני, ואנחנו לא שם. אנחנו נעדרים מהזירה המשפיעה ביותר. צריך להבין: ערבי שרואה סרטון באנגלית, גם אם יש כתוביות בערבית, הוא ממשך לגלול. אם הוא נתקל בסרטון בערבית הוא מתעעב עליו. אני מבקשת להכניס אצלם לפחות טיפת ספק, שילכו לברוק עוברות. מספיק משפיען רשת אחד, עיתונאי או בכיר, שילכד את הנשא בכותרת, ויהיו לה גלי השפעה עצומים".

לדעת בר, ההסברה לעולם הערבי בשפתו חשובה אף יותר מזו שפונה לערבי: "אם יש פתרון לסכסוך, זה רק דרך המדינות הערביות. רק הן מסוגלות לחסל את החוץ של חיטול ישראל. מדינות ערב יכולות ללחוץ את הפלסטינים עד הגרון. זה שטראפמ מעורר הגירה מעזה והן נחמד, אבל מדינות המפרץ הן אלה שישפיעו, והן מאבדות חבלנות מול הפלסטינים. הם לא איראן וקטאר, הם לא ישלמו ריאל אחד לשיקום עזה בלי שיראו תוכנית פלסטינית לשינוי, וכלי לוודא שהו לא חוזר ללופ של בניית מנחרות שישראל תהרוג וחוזר חלילה. לא להינסם ויזש העצר של סעודיה לא הגיע לפסגה הערבית במצרים שעסקה בשיקום עזה, וגם האמירויות לא שלחו נציג.

המסר היה: אנחנו עם סראפמ".

אורלי גולדקלנג

נעמה לזימי